

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

25.03.2024. – 29.03.2024.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 01.04.2024. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.03.2024. – 29.03.2024.

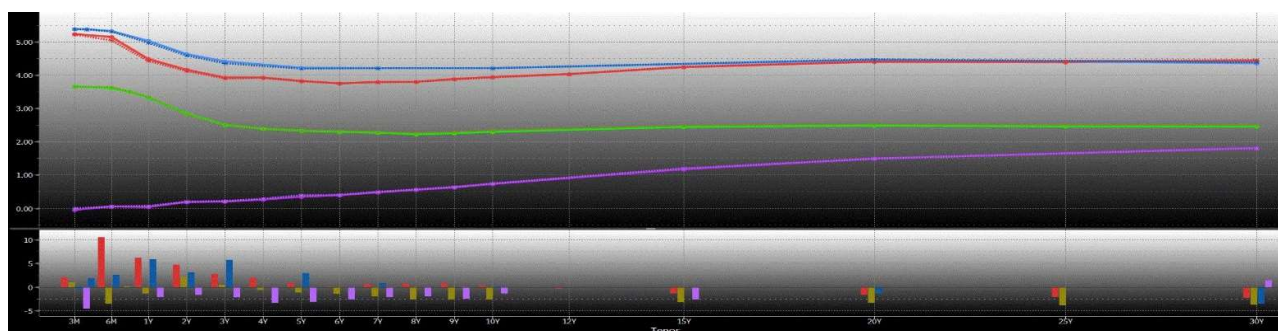
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	22.3.24	29.3.24	22.3.24	29.3.24	22.3.24	29.3.24	22.3.24	29.3.24
2 godine	2,83	2,85	4,59	4,62	4,12	4,17	0,20	0,19
5 godina	2,33	2,32	4,18	4,21	3,82	3,82	0,39	0,36
10 godina	2,32	2,30	4,20	4,20	3,93	3,93	0,74	0,73

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	22.3.24	29.3.24
3 mjeseca	3,672	3,680
6 mjeseci	3,638	3,603
1 godina	3,360	3,343

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.03.2024. godine (pune linije) i 22.03.2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone nisu zabilježili veće promjene u odnosu na prethodnu sedmicu. Prinosi njemačkih obveznica su povećani za 2 bazna poena na prednjem dijelu krive, dok su na srednjem i dužem dijelu krive smanjeni za 1 do 2,5 bazna poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su povećani između 4 i 5 baznih poena. Početkom sedmice prinosi su bilježili rast. Ipak, već u utorak prinosi su blago korigirani na niže, najviše pod utjecajem ekonomskih podataka objavljenih za SAD, a pad je nastavljen i u srijedu. Do blagog povećanja došlo je u četvrtak, koji je ujedno bio posljednji radni dan prošle sedmice zbog praznika. Izjave većine zvaničnika ECB u posmatranom periodu su i dalje usmjerene na očekivanja da bi ECB vjerovatno od juna mogla početi sa smanjenjem kamatnih stopa jer očekuju da bi se inflacija mogla kretati ka ciljanom nivou od 2%.

Pet ekonomskih instituta koji savjetuju Vladu Njemačke je objavilo nove prognoze prema kojima se očekuje da će Njemačka ove godine jedva zabilježiti rast (0,1%) znatno manji od prethodnih prognoza (1,3%).

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno	Prethodni	
			stanje	period	
1.	BDP – Nizozemska (Q/Q) final.	IV kvartal	0,3%	0,4%	-0,2%
2.	BDP – Španija (Q/Q) final.	IV kvartal	0,6%	0,6%	0,4%
3.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	FEB	0,3%	0,4%	0,1%
4.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	MAR	2,8%	2,4%	3,2%
5.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	MAR	3,3%	3,2%	2,9%
6.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	MAR	1,5%	1,3%	0,8%
7.	Stopa inflacije – Portugal (prelim.)	MAR	-	2,6%	2,3%
8.	Proizvođačke cijene – Francuska (G/G)	FEB	-	-5,5%	-4,9%
9.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	FEB	-	-8,2%	-3,9%
10.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	FEB	-	-5,1%	-5,4%
11.	Proizvođačke cijene – Austrija (G/G)	FEB	-	-6,4%	-7,2%
12.	Proizvođačke cijene – Italija (G/G)	FEB	-	-14,2%	-14,0%
13.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAR	96,2	96,3	95,5
14.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	MAR	-14,9	-14,9	-15,5
15.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	APR	-28,0	-27,4	-28,8
16.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	MAR	97,6	96,5	97,0
17.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	FEB	-0,8%	1,7%	-1,3%
18.	Maloprodaja – Španija (G/G)	FEB	-	4,8%	2,3%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G)	FEB	-	-3,7%	-2,4%
20.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	FEB	-	1,1%	5,3%
21.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	FEB	-0,6%	-0,8%	-1,2%
22.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAR	5,9%	5,9%	5,9%
23.	Stopa nezaposlenosti – Finska	FEB	-	7,8%	8,3%

SAD

Prinosi američkih državnih obveznica su tokom protekle sedmice bilježili volatilna kretanja, ali su na sedmičnom nivou blago povećani. Članica FOMC-a Cook je izjavila da kreatori monetarne politike moraju zauzeti oprezan pristup ublažavanju kako bi omogućili više vremena za usporavanje inflacije. Goolsbee iz Čikaga je istakao da očekuje tri smanjenja referentne kamatne stope ove godine, dok je Bostic iz Atlante ponovio svoju prognozu da očekuje samo jedno smanjenje. Član FOMC-a Waller je izjavio da nema žurbe sa smanjenjem kamatnih stopa, ističući da nedavni ekonomski podaci opravdavaju odlaganje ili smanjenje broja smanjenja kamatnih stopa u ovoj godini. Waller je nedavne podatke o inflaciji nazvao “razočaravajućim“ i istakao da želi vidjeti “barem nekoliko mjeseci boljih podataka o inflaciji“ prije smanjenja kamatnih stopa. Ukazao je na snažnu ekonomiju i snažno zapošljavanje kao dodatne razloge zbog kojih Fed ima prostora za čekanje kako bi stekao povjerenje da je inflacija na održivom putu prema cilju od 2%.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za mart, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija SAD u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 2,2%, dok se za 2025. i 2026. godinu prognoziraju stope od 1,7% i 2,0%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je blago povećana na 2,9% (prethodno prognozirano 2,7%), dok je za narednu godinu povećana na 2,4% sa prethodno prognoziranih 2,3%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed zadržati referentnu kamatnu stopu na sjednici u maju, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 35%.

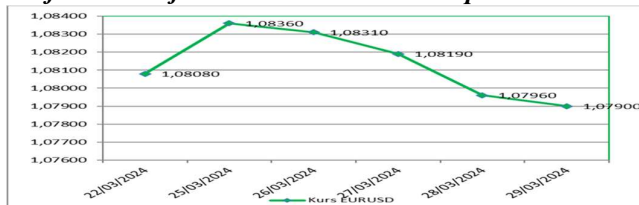
Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BDP (Q/Q) – godišnji nivo – final.	IV kvartal	3,2%	3,4%	4,9%
2.	Lična potrošnja – final.	IV kvartal	3,0%	3,3%	3,1%
3.	PCE deflator (G/G)	FEB	2,5%	2,5%	2,4%
4.	Indeks ličnih prihoda	FEB	0,4%	0,3%	1,0%
5.	Indeks ličnih rashoda	FEB	0,5%	0,8%	0,2%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. mar.	212.000	210.000	212.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. mar.	1.815.000	1.819.000	1.795.000
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	MAR	107,0	104,7	104,8
9.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	22. mar.	-	-0,7%	-1,6%
10.	Narudžbe trajnih dobara P	FEB	1,0%	1,4%	-6,9%

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0808 na nivo od 1,0790.

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je na kraju prošle godine drugi kvartal zaredom zabilježila kontrakciju, što znači da je zapala u recesiju u drugoj polovini 2023. godine. Kancelarija za nacionalnu statistiku je objavila da je BDP Velike Britanije porastao za nerevidiranih 0,1% u poređenju sa 2022. godinom. Također su saopćili da je ovo najlošija godišnja promjena BDP-a od finansijske krize 2009. godine, ne računajući 2020. godinu obilježenu pandemijom Covid19. Kreatorica monetarne politike BoE Mann je istakla “iznjansiran“ stav o kamatnim stopama, signalizirajući fino uravnoteženu poziciju prije nego što je konačno glasala za zadržavanje postojeće kamatne stope na 5,25%, a što je označilo odstupanje od njenog prethodnog stava da se poveća kamatna stopa na 5,5%. Mann je dodala da tržišta imaju prevelika očekivanja u vezi sa smanjenjem kamatnih stopa, signalizirajući potencijalno odstupanje od preovlađujućih tržišnih raspoloženja prema opreznijem pristupu monetarnoj politici. Komentar je uslijedio usred širih rasprava o fiskalnom pejzažu Evrope, gdje postoji sve veći konsenzus o potrebi povećanja javnih investicija za rješavanje kritičnih oblasti kao što su zelena tranzicija i potrošnja na odbranu. Političko oklijevanje u pogledu povećanja poreza predstavlja značajan izazov u finansiranju ovih inicijativa, čime se podstiču debate o alternativnim mehanizmima finansiranja. U razmatranju ovih stavova, GBP ostaje pod utjecajem očekivanja domaće monetarne politike i šire ekonomske dinamike u regionu, odražavajući “zamršenu“ interakciju između raspoloženja tržišta, političkih odluka i fiskalne realnosti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BDP (G/G) F	IV kvartal	-0,2%	-0,2%	0,2%
2.	Privatna potrošnja (Q/Q) F	IV kvartal	-0,1%	-0,1%	-0,9%
3.	Izvoz (G/G) F	IV kvartal	-2,9%	-0,8%	-0,1%
4.	Uvoz (G/G) F	IV kvartal	-0,8%	-0,3%	-1,8%
5.	Tekući račun (u milijardama GBP)	IV kvartal	-21,4	-21,2	-18,5

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,8577 na nivo od 0,8549. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2601 na nivo od 1,2623.

JAPAN

Usred zabrinutosti zbog oslabljenog JPY i špekulacija o potencijalnoj intervenciji, ministar finansija Japana Suzuki je naglasio spremnost zemlje da razmotri različite mjere za stabilizaciju valute, posebno nakon što je okončala dugoročnu monetarnu politiku negativnih kamatnih stopa. Promjena politike BoJ u pravcu pristupa koji više zavisi od ekonomskih podataka je ostavila tržišta nesigurnim u pogledu budućih povećanja kamatnih stopa, uprkos stalnoj deprecijaciji JPY. Najviši devizni zvaničnik Kanda je obećao da će preduzeti odgovarajuće mjere protiv prekomjernih promjena na deviznom tržištu, te dodao da se za nedavno slabljenje JPY ne može reći da je u skladu sa osnovama i da je jasno da iza deprecijacije JPY stoje špekulativni potezi. Uprkos nedavnom povećanju kamatnih stopa BoJ, deprecijacija JPY se nastavila, utječući na dinamiku inflacije i ekonomsku stabilnost.

Premijer Japana Kishida je izjavio da je ekonomija Japana “još uvijek na pola puta“ da pobijedi deflaciju i da je razumno da BoJ zadrži monetarne olakšice, kao i da su on i njegov tim i dalje oprezni što se tiče deprecijacije JPY. Oprezan stav o izgledima sugerira da Vlada neće podržati brza dodatna povećanja kamatnih stopa BoJ. Oprezni komentari zvaničnika centralne banke su doprinijeli da JPY deprecira na najniži nivo u posljednje 34 godine u odnosu na USD, što je navelo visoke zvaničnike da pojačaju oprez protiv deprecijacije JPY. Iako je od tada ojačao, JPY i dalje ostaje blizu nivoa koji nisu viđeni decenijama, uglavnom zato što su kamatne stope u Japanu mnogo niže od onih u SAD i u drugim zemljama. Slabiji JPY je pomogao izvoznicima, ali je rastom cijena goriva i hrane nanio štetu potrošačima. Opterećenje domaćinstvima bi se dodatno moglo pogoršati tokom ljeta, kada bi Vlada mogla ukinuti subvencije za plin i struju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno	Prethodni
				stanje	period
1.	Vodeći indeks F	JAN	-	109,5	109,9
2.	Koicidirajući indeks F	JAN	-	112,1	115,9
3.	Prodaja širom zemlje (G/G)	FEB	-	14,0%	7,1%
4.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	FEB	2,1%	2,1%	2,1%
5.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	MAR	2,5%	2,6%	2,5%
6.	Stopa nezaposlenosti	FEB	2,4%	2,6%	2,4%
7.	Maloprodaja (G/G)	FEB	2,9%	4,6%	2,1%
8.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	FEB	-2,7%	-3,4%	-1,5%
9.	Indeks započelih kuća G/G)	FEB	-5,5%	-8,2%	-7,5%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 163,67 na nivo od 163,30. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 151,41 na nivo od 151,35.

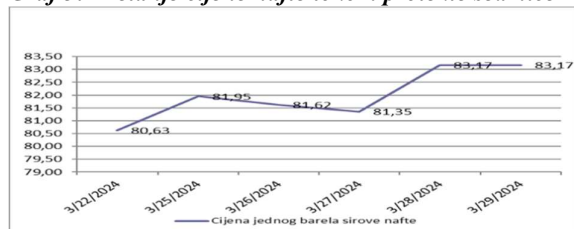
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 80,63 USD (74,60 EUR).

Prvog radnog dana protekle sedmice cijena nafte je zabilježila rast i vratila se blizu četveromjesečnog maksimuma usljed rastućih geopolitičkih tenzija. Istovremeno, zvaničnici OPEC+ su najavili da ne vide potrebu da preporučuju bilo kakve promjene politike snabdijevanja naftom na sastanku za reviziju koji se održava ove sedmice budući da se kvote proizvodnje, koje su već određene za prvu polovinu godine, pokazuju efektivnim. Tržišni učesnici očekuju da će OPEC+ zadržati svoju sadašnju politiku proizvodnje do juna. Proizvodnja nafte u SAD bi trebala završiti godinu rekordnim tempom od oko 14 miliona barela dnevno. Tokom trgovanja u utorak i srijedu cijena ovog energenta je blago korigirana na niže uprkos zatvaranju 14% ruskih kapaciteta za preradu nafte zbog ukrajinskih napada. Zalihe sirove nafte u SAD porasle su za 3,2 miliona barela, a zalihe benzina za 1,3 miliona barela. Reuters je objavio da Rusija prodaje naftu Indiji iznad gornje granice cijene zemalja grupe G7 (60 USD po barelu), iako su zastoji u trgovini smanjili tokove ka indijskim kupcima koji su bili prisiljeni osigurati alternativne barele. U četvrtak je cijena ponovo povećana zabilježivši nivo od preko 83 USD po barelu. Tržište je u petak bilo zatvoreno zbog praznika.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 83,17 USD (77,04 EUR). Cijena nafte je povećana u odnosu na prethodnu sedmicu za 3,15%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.165,44 USD (2.003,55 EUR).

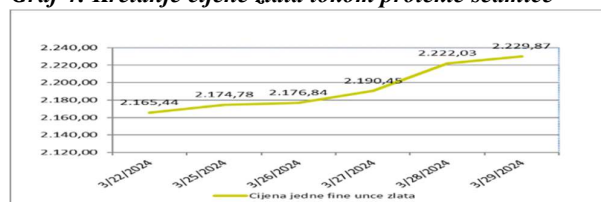
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak, 25.3. cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.165,44 USD (2.003,55 EUR).

Cijena zlata je u prošloj sedmici svakodnevno bilježila rast, dostigavši nove rekordne nivoe kako su jačala očekivanja smanjenja kamatnih stopa Fed-a, dodatno potpomognuta geopolitičkim tenzijama. Uporna privlačnost zlata kao sigurnog utočišta, zajedno sa kupovinama centralnih banaka i povećanom fizičkom potražnjom kineskih domaćinstava, nastavila je podržavati cijenu ovog plemenitog metala. Tenzije na Bliskom istoku i u Ukrajini ojačale su ulogu plemenitog metala kao sigurnog utočišta.

U ponedjeljak cijena je zabilježila manje promjene pod utjecajem deprecijacije USD. Tržište je bilo u iščekivanju objavljivanja podatka o mjeri kretanja inflacije, PCE deflatoru, u SAD koji je objavljen na kraju sedmice, a što bi moglo pružiti bolji uvid u to kada će Fed početi sa smanjivanjem kamatnih stopa. Navedeni indikator je, u skladu s očekivanjima, blago povećan na 2,5% na godišnjem nivou sa 2,4% koliko je iznosio u prethodnom mjesecu. Isti indeks, koji mjeri mjesečne promjene, neočekivano je smanjen, što je učvrstilo očekivanja tržišnih učesnika da bi Fed mogao u junu početi sa smanjenjem kamatnih stopa. Predviđa se da će se uvoz zlata u Indiju smanjiti za preko 90% u martu zbog smanjene potražnje uzrokovane rekordno visokim cijenama ovog plemenitog metala. Iako je većina zapadnih tržišta bila zatvorena na kraju sedmice zbog praznika, cijena zlata je nastavila da bilježi blagi rast.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.229,87 USD (2.066,61 EUR). Cijena zlata je povećana za 2,98% na sedmičnom nivou.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.